

ÇOCUK İSTİSMARINA SOSYAL HİZMET YAKLAŞIMI

Sosyal Hizmet Uzmanı Figen Paslı

Sosyal Hizmet/Sosyal Çalışma Mesleği: Demokratik değerlere ve katılımcı ilkelere sahip bir meslek olan sosyal hizmet, toplumda çeşitli nedenlerle yoksunluklar ve eşitsizlikler içinde bulunan kişi, grup ve topluluklarda sorunların oluşumunu önlemek ve refahını sağlamakla ilgilidir.

Nitelikleri ve Konusu: Birinci niteliği bir sosyal bilim dalı olması, ikinci niteliği sosyal bilimlerden bağımsızlığını kazanmış olmasıdır.

Konusu; bireysel ve toplumsal çelişkilerin sonucu olan sorunlardır, bu çelişkilerin çözümü birey, grup ve toplum düzeyinde değişme yaratmakla olanaklıdır.

Sorunun çözümü için kendi geliştirdiği teknikler vardır ve toplumsal, grupsal ya da bireysel düzeyde psikoloji, sosyal psikoloji, sosyoloji gibi disiplinlerin bilgilerinden de yararlanır.

Sosyal Hizmeti Diğer Disiplinlerden Ayıran Temel Nitelikler

Sorun çözmeye yönelmiş olması, uygulamalı olması, insanı tüm olarak ele almasıdır. Bu nitelik mesleğe disiplinler arası özellik kazandırmaktadır. Temel sorunsalı ise, insanın ve toplumun değişmesi ve gelişmesidir.

Müdahale Yöntemleri

Sosyal hizmette her başvurana yardım etmek için soruna, yapısına ve ortama bağlı olarak uygulanacak yöntemlerdir.* Bunlar;

- Bireylerle çalışma
- Grupla çalışma
- Toplumla çalışma yöntemleri ve
- Sosyal hizmet yönetimi
- Sosyal hizmet araştırması yardımcı yöntemleridir.

Çocuk İstismarına Sosyal Hizmet Yaklaşımı

yal hizmet uzmanı vaka yöneticisi olarak çocuklara ve ailelerine doğrudan hizmet sunumunun gerçekleştirilmesi ve hizmetlerin eşgüdümünü sağlamak üzere profesyonel müdahalede bulunur.

Mezzo düzeydeki sosyal hizmet uygulamalarında sosyal hizmet uzmanı, istismara uğrayan çocuğun ailesi ile grup çalışmaları yapar. İstismarın açığa çıkmasından sonra ailenin olaya ve çocuğa yaklaşımı çok önemlidir. Çocuğun yaşadığı sürecini en az hasarla atlatabilmesinde yaşanan istismar olayının özelliklerinden (süresi, tipi, sıklığı, istismarcının çocuğa yakınlığı gibi) daha çok çocuğun ailesinden aldığı sosyal desteğin etkili olduğu bilinmektedir. öncelikle ailenin tutum ve davranışlarıyla ilgilidir. Ailelerin, çocuğun yaşadığı istismar olayına yönelik algıları ve bakış açılarının değiştirilmesi, grubun amaçlarından biri olabilir.

Çocuğun cinsel istismara maruz kalan annelerin babalardan daha fazla depresyona girdikleri, bu süreçte daha olumsuz etkilendikleri bilinmektedir. Aile içi ya da aile dışından biri tarafından cinsel istismara uğrayan çocukların annelerinin psikiyatrik tedavi almaları gerekebilir. Tedavi süreci sonrasında annelerin feminist sosyal hizmet yaklaşımı ile grup çalışmasına alınarak güçlendirilmesi ve çocuğu destekleyebilecek düzeye getirilmesi sağlanabilir.

Makro düzeyde sosyal hizmet uygulamalarında;

- Savunuculuk
- Farkındalık yaratmak
- Bilinç arttırıcı çalışmalar ve uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesine yönelik toplumsal çabalara katkıda bulunmak
- Çocuğun yararına ilişkin uygulamalar geliştirilmesini önermek
- Toplum kaynaklarını harekete geçirmek
- Politika, mevzuat çalışmalarına katkı vermek

Sosyal hizmet uzmanının sorumlulukları arasındadır.

KAYNAKLAR

1. Cılga İ. (2004) Bilim ve Meslek Olarak Türkiye’de Sosyal Hizmet (s.32-35) H.Ü. SHYO Yayınları:16, Baskı: Ümit Ofset Matbaacılık, Ankara.
2. Cılga İ. (2009) Sosyal Dışlanmanın Dinamiği, Bilimin, Mesleğin Dışlanması ve Öngörüler (s.7-26). Toplum ve Sosyal Hizmet. HÜ İİBF Sosyal Hizmet Bölümü Yayını. Cilt:20. Sayı:2. Ay: Ekim. Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri Basımevi, Ankara.
3. Kahramanoğlu E. (2007) Hizmet Sunumunda Profesyonel Müdahale Eğitim Semineri. www.rizeshcek.gov.tr.

4. Öztürk B.A. (2009) Çocuğun Cinsel İstismarı ve Aileyle Çalışma (s.89-98) Toplum ve Sosyal Hizmet. Ankara: HÜ İİBF Sosyal Hizmet Bölümü Yayını. Cilt:20. Sayı: 2. Ay: Ekim. Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri Basımevi, Ankara.
5. Şeker A. (2008) Sosyal Çalışma Mesleği. 21. Yüzyılda Sosyal Adalet Arayışında Sosyal Çalışma Mesleği. (s.139-187)SABEV Yayınları No: 22 Sosyal Çalışma Dizisi: 18 Baskı: Özbay Ofset, Ankara.
6. Şeker A. (2009) 101 Soruda Sosyal Çalışma ve Sosyal Hizmetler (s.17,47-50,67-69,73-75,81-86,101-103) Ankara: SABEV Yayınları No:25 Sosyal Çalışma Dizisi: 21 Baskı: Özbay Ofset, Ankara.
7. Turan N (1999) Sosyal Kişisel Çalışma. Birey ve Aile İçin Sosyal Hizmet (s.247-255) Aydınlık Matbaası, Ankara.
8. Yancey CT., Hansen DJ. (2010) Relationship of personel, familial, anda buse-spesific factors with outcome following childhood sexual abuse (s.416) Aggression and Violent Behaviour, United States.
9. Yolcuoğlu İG. (2010) Çocukların İhmal-İstismara Uğramasında Aile ve Çocuklara Yönelik Risk Faktörleri ve Sosyal Hizmet Müdahalesi (s.73-83).
10. Toplum ve Sosyal Hizmet. HÜ İİBF Sosyal Hizmet Bölümü Yayını. Cilt:21. Sayı:1. Ay: Ekim. Hacettepe Üniversitesi Hastaneleri Basımevi, Ankara.
11. Emre Kongar, Sosyal Çalışmaya Giriş, 1972.
12. İlhan Tomanbay, Sosyal Çalışma Sözlüğü, 1999.
13. Aslıhan Burcu Öztürk, Çocuğun Cinsel İstismarı ve Aileyle Çalışma, Toplum ve Sosyal Hizmet, 2009.
14. İsmet Galip Yolcuoğlu, Çocukların İhmal-İstismara Uğramasında Aile ve Çocuklara Yönelik Risk Faktörleri ve Sosyal Hizmet Müdahalesi, Toplum ve Sosyal Hizmet, 2010.